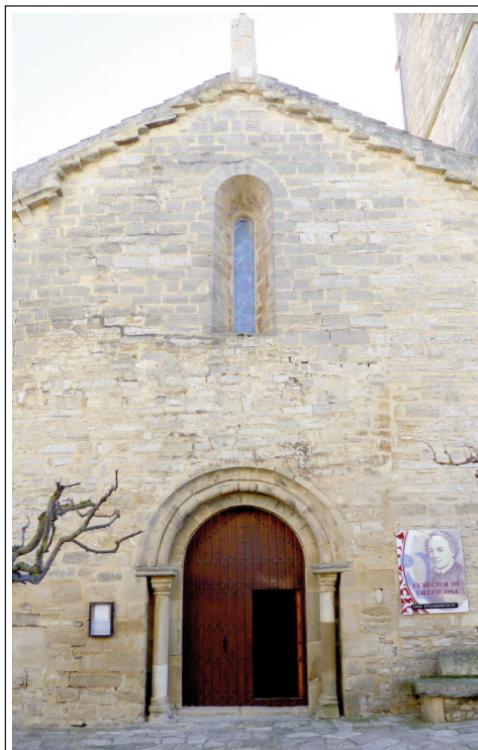

qual el va conservar fins a la seva extinció el 1312 quan va passar als Hospitalers que el mantingueren fins a la fi de l'antic règim.

Del castell, en queden ben pocs vestigis, a causa de les múltiples reformes. Els que ens interessen són probablement del segle XIII, ubicats a la planta baixa en una sala de planta irregular on trobem dues grans arcades apuntades, sobre fermes columnes, amb capitells esculpits amb poca traça. Es creu que correspondria a l'atri o galeria de la capella del castell. També hi ha, al fons, una porta amb arc de mig punt, tapiada, amb la dovella central decorada amb una creu patent incisa que té, a sobre del braç dret, gravat, un escut.

SANTA MARIA DE VALLFOGONA DE RIUCORB

SANTA MARIA DE VALLFOGONA DE RIUCORB. Façana de ponent

Documentada a finals del segle XI, va ser molt reformada durant el XIII. I ho tornà a ser força durant els primers anys del 1600 pel rector Francesc Vicent Garcia, el famós *Rector de Vallfogona*.

L'edifici és d'una sola nau, amb volta de canó apuntada, capçada, per un presbiteri del segle XIX. Té capelles laterals a banda i banda i un cor elevat amb volta de creueria. El portal, d'aspecte romànic, se situa a la façana de ponent amb un arc de mig punt i dues columnes que sostenen l'arquivolta. "Segons una antiga tradició aquesta portada procedeix de l'ermita de Sant Pere dels Bigats" (antic priorat del mateix municipi de Vallcorba) –Guies de la Catalunya Romànica, vol XV, p. 182-. El campanar, del segle XVIII, s'alça a l'angle sud, a tocar del portal.

Recopilació i fotos: Lluís Fernàndez López

AARS

AMICS DE L'ART ROMÀNIC DE SABADELL

Núm. 139

16 de febrer de 2014

L'URGELL I LA CONCA DE BARBERÀ

GUIMERÀ

Situada a la dreta del curs mitjà de la vall del riu Corb, la vila de Guimerà és un monument historicoartístic, d'ençà de 1975. S'esglaona a sota mateix de les ruïnes del castell, del qual sobresurt la torre que li dóna un aspecte característic.

Va anar creixent de dalt a baix. Per tant la part més antiga és la més propera al castell. Conserva significatives restes de les antigues muralles i portals; carrers porxats, tortuosos i costeruts; un seguit de cases amb elements típics medievals i renaixentistes; la capella de Sant Esteve i l'església parroquial.

La capella de Sant Esteve és del segle XIV, reformada i ampliada el segle XVIII. Ha via estat la capella de la casa Mansetta, antic hospital de la vila.

GUIMERÀ. Sector est de la població i església de Sant Sebastià, des de la torre del castell.

SANT SEBASTIÀ DE GUIMERÀ

És l'església parroquial de Guimerà, que antigament es coneixia per Santa Maria. S'assenta sobre un gran rocam, a tocar del castell. Es bastí durant el segle XIV, damunt de l'antiga església del castell, del segle XI. És d'estil gòtic, amb planta de creu llatina, absis pentagonal i campanar de base quadrada. A l'interior es conserva un retaule d'alabastre, obra de Josep M. Jujol, del 1940. Antigament ocupava aquest lloc un retaule de Ramon de Mur d'entre 1411 i 1412 que es conserva, actualment, al Museu Episcopal de Vic.

CASTELL DE GUIMERÀ

Documentat ja el 1077, el castell de Guimerà fou possessió dels Ilinatges: Cervelló, Alemany, Castre, Pinós i Híxar. Alguns dels emblemes d'aquestes famílies, els trobem escampats per la vila, en especial als portals.

Dels vestigis que sobreviuen, en destaquem dos. Les ruïnes d'una fortificació de planta poligonal, que és l'element més antic i, la torre de planta circular, edificada entre els segles XI i XII, amb 20 m d'alçada, tres pisos, i el portal situat a una alçada de més de 6 m. La torre era esberlada gairebé de dalt a baix però ha estat consolidada i refeita, en part. Al mateix temps s'ha dotat d'un sistema d'escales que permet pujar fins al capdamunt. Així, mentre es puja, es poden observar les mesures, el sistema de construcció i el de la rehabilitació. Des de dalt es divisa, en un dia clar, una extraordinària panoràmica de tot l'entorn.

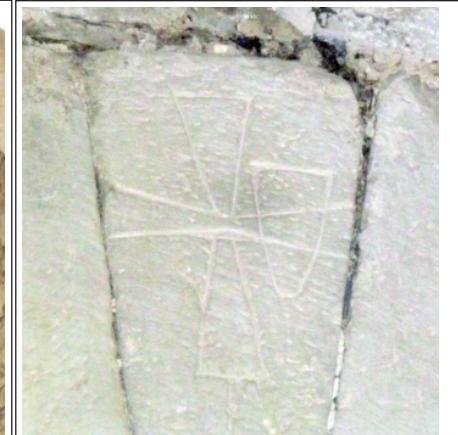
CASTELL DE GUIMERÀ. Torre amb part de l'interior reconstruit.

VALLFOGONA DE RIUCORB

Població situada a la vall mitjana del riu Corb, a la riba esquerra, a menys de 5 km de Guimerà. Al llarg de la seva història ha tingut diversos noms: *Vallfogona de Comalats, de Lorda o de Corbell*. Conserva un aire medieval a la plaça Major i a altres racons i també, a les parets robustes

CASTELL DE VALLFOGONA DE RIUCORB.

CASTELL DE VALLFOGONA DE RIUCORB. Dovella central de l'arc del portal tapiat, amb la inscripció templera.

del que havia estat el castell de Vallfogona, amb vestigis templers, i l'església parroquial de Santa Maria, en part, romànica.

Cal esmentar el famós literat que ha passat a la història com *El Rector de Vallfogona*, Francesc Vicent Garcia (1578/1579, 1623). “...persona de verb fàcil i occurrent, versificador empedreit, d'ingenio singular i amb l'acudit sempre a flor de llavis” –Francesc Santacana, Internet 20-12-13-. “És autor de moltes poesies artificioses i elegants i d'altres de satíriques i fins grolleres, amb un llenguatge ple de cultismes i de castellanismes..(…) “La seva fama d'home intel·ligent i picaresc fou popular de seguida: d'ell i del seu escolà encara es contén anècdotes, la majoria inventades. Contribuí a això l'obra de Frederic Soler (Pitarra) titulada, Lo Rector de Vallfogona...” –Antoni Bach a GGComarcal de Catalunya-. A l'interior de l'església parroquial hi ha un espai dedicat a repassar la vida d'aquest famós rector.

CASTELL DE VALLFOGONA DE RIUCORB

Tot fa pensar que aquest castell fou edificat per Gombau II d'Oluja i que formava part de la cadena fortificada que protegia les terres de la frontera del comtat de Manresa dels sarraïns. L'any 1191 aquest personatge va donar el castell a l'orde del Temple la